

WITTE DONDERDAG

donderdag 1 april 2021, wit/goud

Online kerkdienst¹

Grote Kerk, Wildervank

Welkom

Gebed

Muziek : 'Heer u bent mijn leven' (*Op toonhoogte 150*)²

Lezing uit het Oude Testament : Exodus 12,15-20³

Zingen : *Psalm 81: 1, 2, 9*

Lezing uit het Nieuwe Testament : Matteüs 26,17-20.26-30⁴

Overdenking

*Toen het avond geworden was,
lag Hij aan met de twaalf...*

Deze woorden uit het overbekende lijdensverhaal bleven dit jaar bij mij hangen. Want als er iets is wat dit jaar niet kan, is het dit: fysiek met elkaar avondmaal vieren. Geen tafel in kruisvorm met allemaal lichtjes. Geen brood dat we letterlijk met elkaar breken. Geen wijn van het Koninkrijk.

Velen zeggen: 'Dat is misschien vervelend, maar God is niet gebonden aan een kerkgebouw.' En natuurlijk: God is overal. Maar het klinkt mij toch ook als een doodoener in de oren. Want op die manier verban je God toch wel naar het rijk van de onzichtbare zaken. Dat noemen we dan heel netjes 'geestelijk', maar dat doet geen recht aan de bijbelse boodschap.

Want 'geestelijk' heeft altijd een 'aardse' kant. Avondmaal vieren is geen abstract ritueel. Het is juist erg fysiek: je zingt, je bidt, je loopt naar voren, je kauwt het brood, je proeft de wijn – en dat alles doe je samen als gemeenschap, ook met mensen die je normaal misschien uit de weg zou gaan. Juist in dat fysieke beleef je de geestelijke band met Christus en zijn gemeente, voorbij schuld of zonde, voorbij ook alle verschillen en conflicten. Het 'aardse' weerspiegelt het 'hemelse'. Als het goed is.

Jezus ligt aan met zijn twaalf persoonlijk uitgekozen leerlingen. Een van hen zal Jezus overleveren aan de machthebbers. Een van hen zal zijn leermeester verloochenen. Allemaal

---

¹ Via YouTube: <https://bit.ly/WildervankPKN> of https://www.youtube.com/channel/UCPYKE_c3b83n1CFKUZR4PXw

² Zie [YouTube](#).

³ [Herziene Statenvertaling](#) (2010) – iets bijgewerkt.

⁴ [Herziene Statenvertaling](#) (2010) – iets bijgewerkt.

hebben ze zich bezondigd aan de vruchteloze discussie wie van hen de meeste is. En allemaal laten ze als puntje bij paaltje komt straks Jezus in de steek. Die twaalf dus.

Die twaalf wast Jezus hun voeten. Petrus sputtert nog tegen, maar allemaal laten ze het gebeuren. Tijdens de maaltijd geeft Jezus hun zo zijn laatste onderricht. Wat betekent het brood voor jou? En wanneer zullen wij samen als nieuw de wijn weer drinken? Onderricht, zo Joods als maar zijn kan, in de vorm van vragen. Want goede leerlingen zoeken antwoorden en stellen dan opnieuw vragen. Bij deze laatste seidermaaltijd staan ze nog erg aan het begin van hun leerweg.

*En toen zij de lofzang gezongen hadden,
vertrokken zij naar de Olijfberg.*

De leerweg van de leerlingen brengt hen in de eerste plaats buiten de stad, buiten de tempel. Daar zongen ze als ieder jaar Psalm 118, helemaal. Maar dan moeten ze de veilige bovenzaal verlaten, voorbij de tempel, de stad uit.

Wat dat betreft zou het ook voor ons, in dit vreemde jaar, een leermoment kunnen zijn dat wij niet in de kerk de Stille Week kunnen vieren. Een kerk is een bijzonder gebouw. (Niet allemaal, toegegeven, sommige zijn te veel een vergaderzaal.)

In een bijzonder gebouw als een kerk is het makkelijker om iets te ervaren van het gans andere van God, of de aanwezigheid van Gods Geest. De schrijver Cees Nooteboom, die zichzelf ongelovig noemt, schrijft ergens dat kerken zijn gevuld met 'kerkvormige lucht'.⁵ Maar toch moeten Jezus' leerlingen eerst die omweg maken buiten Jeruzalem, buiten de tempel, naar de Olijfberg.

Zo'n omweg maken wij dit jaar ook een beetje. We vieren mee in onze eigen huizen, fysiek slechts verbonden door signalen in glasvezelkabels. Hopelijk is het inderdaad een leermoment. Want echt: God is overal.

Maar laten we daar meteen aan toevoegen: 'Volgend jaar in Jeruzalem!' Volgend jaar weer in onze eigen kerk.

Amen.

Orgelspel

Brood en wijn

Brood is ons dagelijks voedsel en wijn is er om het leven te vieren. Zo gewoon en aards als zij zijn, geeft Jezus ons brood en wijn als tekenen van Gods komende koninkrijk. Dat koninkrijk komt langs de weg van vrede en recht, van vergeving en barmhartigheid, van oordeel en genade. Die weg gaat niemand in eenzaamheid, want het is een weg van Gods verbond met de mensen. Een weg die Jezus al voor ons ten einde is gegaan.

---

⁵ [Cees Nooteboom, *De omweg naar Santiago*](#) (Amsterdam: De Bezige Bij, 1997).

Wanneer wij hier en nu samen brood breken en wijn delen, gedenken wij die weg en dat verbond. Wij eten en drinken het in dankbaarheid en eenvoud. Wij zegenen de Heer die ons dat alles geeft.

Laten we bidden.

Heer, onze God,
wij danken u voor brood en wijn.
Wij gedenken met elkaar
de maaltijd van Jezus en zijn leerlingen.
Laat het brood ons kracht geven
op de weg naar uw Koninkrijk.
Laat de wijn ons vreugde schenken
over uw vergeving en verbond.
Maak ons trouwe volgelingen
van uw Zoon Jezus Christus,
onze Levende Heer.
Amen.

> brood & wijn delen met de aanwezigen

Dankgebed

God van liefde,
Gij hebt ons gevoed met uw gaven:
met brood uit de hemel
en de wijn van het koninkrijk.
Wij bidden U:
blijf ons nabij
ook in de nacht die komt.
Laat ons nooit alleen,
zelfs niet in de dood.
Dat bidden wij U
in de naam van Hem
die ons is voorgegaan naar U:
Jezus, de Levende.
Amen.

Zingen : 'Gethsemane, die nacht' (LvdK Gez 180: 1, 6)

Gebed : Luthers avondgebed

Heer, blijf bij ons, want het is avond
en de nacht zal komen.

Blijf bij ons en bij uw ganse Kerk
aan de avond van de dag,
aan de avond van het leven,
aan de avond van de wereld.

Blijf bij ons
met uw genade en goedheid,
met uw troost en zegen,
met uw woord en sacrament.

Blijf bij ons
wanneer over ons komt
de nacht van beproeving en van angst,
de nacht van twijfel en aanvechting,
de nacht van de strenge, bittere dood.

Blijf bij ons
in leven en in sterven,
in tijd en eeuwigheid.
Amen.

Muziek : 'Als alles duister is' (Soleit de Nuit)⁶

Afsluiting

Zo sluiten wij deze korte viering af.
Een viering van gedachtenis
aan de uittocht van het volk Israël uit Egypte
en aan de uittocht van Jezus in Jeruzalem.
Als alles duister is...
...gaat toch Gods licht met ons mee.

> *lichten worden gedimd, huiskaars gaat mee naar buiten, orgel speelt 'Als alles duister is'*

---

⁶ Zie [YouTube](#). Gezongen door 'Soleit de Nuit', een opname uit 2020 van *Nederland zingt*.